

สรุปผลการดำเนินงานคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน ประจำปี 2560
(ระยะ 12 เดือน ตั้งแต่ ตุลาคม 2559 – กันยายน 2560)

1. ความเป็นมา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน (อ.ก.ชน.สพฐ.) และต่อมาจัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (อ.ก.ชน.สพป./สพม.) ทั่วประเทศ จำนวน 226 ศูนย์ เพื่อการปฏิบัติงานคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนให้ได้รับโอกาสจากระบบการศึกษาอย่างมีคุณภาพ จากการดำเนินงานระยะเวลาดังกล่าว จึงได้รวบรวมผลการรายงานคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนของ อ.ก.ชน.สพฐ. และ สพป. และ สพม. ระหว่างเดือน ตุลาคม 2559 ถึง เดือนกรกฎาคม 2560 เพื่อสรุปผลการดำเนินงานคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนรอบ 12 เดือน เพื่อให้เห็นภาพรวมสถานการณ์ในช่วงดังกล่าว

2. ผลการดำเนินงานและสถิติข้อมูลประจำปี 2560

การรายงานผลการดำเนินงานและสถิติข้อมูลประจำปี 2560 โดยนำเสนอข้อมูล 2 ประเด็น คือประเด็นที่ 1 ผลการดำเนินงานของศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนประจำปี 2560 รอบ 12 เดือน และประเด็นที่ 2 สถิติและข้อสังเกต ตามลำดับต่อไป

2.1 ผลการดำเนินงานของศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนประจำปี 2560

การรวบรวมผลการดำเนินงานคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กับศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่ประสบเหตุตั้งแต่เดือนตุลาคม 2559 – กันยายน 2560 ได้รับรายงานจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 193 เขต คิดเป็นร้อยละ 85.77 เป็นรายงานของ สพป. 156 เขต จวก 183 เขต คิดเป็นร้อยละ 85.24 รายงานของ สพม. จำนวน 37 เขต จาก 42 เขต คิดเป็นร้อยละ 88.09 และรวมกับรายงานของศูนย์ อ.ก.ชน.สพฐ. 1 ศูนย์ มีข้อสรุปรายงานจำแนกเป็น 4 กรณีหลัก รวมทั้งสิ้น 103,253 ราย โดยแยกเป็นของศูนย์ระดับ สพท. จำนวน 103,129 ราย และ อ.ก.ชน.สพฐ. จำนวน 124 ราย หากพิจารณาเป็นรายกรณี 4 กรณี จำแนกเป็นกรณีถูกล่วงละเมิดทางเพศ จำนวน 68 ราย กรณีความรุนแรง จำนวน 134 ราย กรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมทางการศึกษา จำนวน 11,332 ราย และกรณีอื่นๆ จำนวน 91,719 ราย รายละเอียดดังนี้

1) กรณีถูกล่วงละเมิดทางเพศ รวม	68	ราย
1.1) เด็กกับเด็ก	10	ราย
1.2) ครู/บุคลากรทางการศึกษากับเด็ก	8	ราย
1.3) บุคคลอื่นกับเด็ก	33	ราย
1.4) บุคคลในครอบครัวกับเด็ก	17	ราย
2) กรณีความรุนแรง รวม	134	ราย
2.1) เด็กกับเด็ก	92	ราย
2.2) ครู/บุคลากรทางการศึกษากับเด็ก	7	ราย
2.3) บุคคลในครอบครัวกับเด็ก	19	ราย

2.4)	บุคคลอื่นกับเด็ก	13	ราย
2.5)	ฆ่าตัวตาย/ทำร้ายตัวเอง	3	ราย
3)	กรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมทางการศึกษา รวม	11,332	ราย
3.1)	ให้ออกจากสถานศึกษา	29	ราย
3.2)	เก็บค่าใช้จ่ายไม่เหมาะสม	5	ราย
3.3)	ครูปฏิบัติไม่เป็นธรรม	11	ราย
3.4)	ขาดโอกาสเรียน (ยากจน/ขาดผู้อุปการะ)	11,287	ราย
4)	กรณีอื่นๆ รวม	91,719	ราย
4.1)	ท้องไม่พร้อม (สมยอม)	86	ราย
4.2)	ท้องไม่พร้อม (ถูกละเมิด)	2	ราย
4.3)	จิตเวช (สมาธิสั้น/LD)	76,712	ราย
4.4)	พฤติกรรมไม่เหมาะสม	1,123	ราย
4.5)	ตายจากอุบัติเหตุ	572	ราย
4.6)	ตายจากการจมน้ำ	61	ราย
4.7)	เสียชีวิตจากการป่วย	13	ราย
4.8)	ประสบภัย เช่น ไฟไหม้และภัยธรรมชาติ	12,877	ราย
4.9)	ป่วย	131	ราย
5.0)	อื่น ๆ (ถูกสุนัขกัด และย้ายที่เรียน)	144	ราย
	รวมทั้งสิ้น	103,253	ราย

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่ามีรายงานการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนในช่วงเดือน ตุลาคม 2559 - กันยายน 2560 ใน 193 เขตและ จก.ชน.สพฐ. 1 ศูนย์ รวมจำนวน 103,253 ราย ลำดับแรก กรณีอื่นๆ จำนวน 91,719 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.82 ลำดับที่สอง กรณีที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมทางการศึกษา จำนวน 11,332 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.97 ลำดับที่สาม กรณีความรุนแรง จำนวน 134 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.12 ลำดับที่สี่ กรณีถูกล่วงละเมิดทางเพศ จำนวน 68 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.06

หากพิจารณาในกรณีย่อยพบว่าลำดับที่มีรายงานจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ กรณีอื่น ๆ กรณีย่อยภาวะจิตเวช(สมาธิสั้น/LD/ออทิสติก เป็นต้น) จำนวน 76,710 ราย คิดเป็นร้อยละ 74.29 ลำดับที่สอง กรณีอื่นๆ ประสบภัย จำนวน 12,877 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.47 ลำดับที่สาม กรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมทางการศึกษา กรณีย่อยขาดโอกาสเรียน (ยากจน/ขาดผู้อุปการะ) จำนวน 11,287 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.93 และลำดับที่มีจำนวนน้อยที่สุด 3 ลำดับท้ายเรียงจากน้อยไปหามาก ดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง กรณีอื่นๆ กรณีย่อยท้องไม่พร้อม (ถูกละเมิด) จำนวน 2 ราย คิดเป็น ร้อยละ 0.00 ลำดับที่สอง กรณีเหตุความรุนแรง กรณีย่อยเหตุฆ่าตัวตาย/ทำร้ายตัวเอง จำนวน 3 ราย คิดเป็น ร้อยละ 0.002 และลำดับที่สาม ไม่ได้รับความเป็นธรรมทางการศึกษา กรณีย่อย เก็บค่าใช้จ่ายไม่เหมาะสม จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.004

2.2 สถิติที่น่าสนใจและข้อสังเกต

1) เจ้าหน้าที่ อก.ชน.สพท. จำนวน เขต 225 เขต มีผู้ปฏิบัติงานจำนวน 812 คน และเจ้าหน้าที่ อก.ชน.สพท. ที่ปฏิบัติงานคุ้มครองเด็กนักเรียน 9 คน รวม 821 คน ปฏิบัติงานคุ้มครอง 4 กรณีหลัก รวม 103,253 ราย เฉลี่ยแล้วเจ้าหน้าที่ 1 ราย ดูแลเฉลี่ย 126 กรณี/12 เดือน หรือคิดเป็น 11 ราย/เดือน/คน

2) หลังจากมีการจัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สพท. ตั้งแต่ ปี 2555 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ ได้มีการพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่ อก.ชน.เป็นลำดับ เพื่อรองรับกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นกับนักเรียน ทำให้อก.ชน.สพท. สามารถจัดการกับเหตุต่าง ๆ ได้มากขึ้น

3) กรณีอื่นๆ ในเขต ข้อ 5.0) นักเรียนถูกสุนัขกัด และย้ายที่เรียน

4) กรณีประสพภัย ข้อ 4.8 เนื่องจากอุทกภัยในจังหวัดภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5) เดือนพฤษภาคมข้อมูลไม่มาก เนื่องจากเพิ่งเปิดภาคเรียน

6) ข้อมูลสรุปเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2560